

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

УРОЛОГІЯ

За редакцією професора С. П. Пасечнікова

Національний підручник для студентів вищих
медичних навчальних закладів IV рівня акредитації

Видання друге, виправлене і доповнене

Вінниця
Нова Книга
2015

УДК 616.6(075.8)
ББК 56.9я73
У 71

*Затверджено Міністерством охорони здоров'я України як національний підручник
для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації
(протокол № 2 від 26.10.2011 р. засідання науково-методичної Комісії з медицини
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України)*

Колектив авторів:

**Пасєчніков С. П., Возіанов С. О., Лісовий В. М., Костєв Ф. І., Люлько О. О.,
Саричев Л. П., Стусь В. П., Федорук О. С., Бойко М. І., Гарагатий І. А., Зайцев В. І.,
Байло В. Д., Журавчак А. З., Кошарний В. В., Мітченко М. В., Нікітін О. Д.,
Швець В. Д., Шеремета Р. З., Грицай В. С., Шостак М. В.**

Рецензенти:

Шамраєв С. М., Бачурін В. І., Клименко П. М.

За редакцією професора С. П. Пасєчнікова

Художній редактор: к. мед. н. Р. А. Литвиненко

Урологія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів /
У 71 [С. П. Пасєчніков, С. О. Возіанов, В. М. Лісовий та ін.] ; за ред.
С. П. Пасєчнікова. — Вінниця : Нова Книга, 2015. — Вид. 2-ге,
випр. і допов. — 432 с. : іл.

ISBN 978-966-382-506-9

У підготовці підручника об'єднані зусилля і досвід провідних вітчизняних фахівців-урологів.

Головна особливість цього підручника полягає в тому, що він є першим базовим підручником з навчальної дисципліни “Урологія”, який підготовлений відповідно до затвердженої МОЗ України сучасної 90-годинної програми викладання на четвертому курсі за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа” та 45-годинної — за спеціальністю “Медична психологія”.

УДК 616.6(075.8)
ББК 56.9я73

Зміст

Передмова	12
Перелік умовних скорочень	14
1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статевої систем	16
1.1. Анатомічна будова органів сечової системи	16
1.2. Фізіологія органів сечової системи	29
1.3. Анатомічна будова органів чоловічої статевої системи	31
1.4. Фізіологія органів чоловічої статевої системи	40
2. Симптоми урологічних захворювань	46
2.1. Біль	46
2.2. Розлади сечовипускання	47
2.3. Кількісні зміни сечі	49
2.4. Якісні зміни сечі	50
2.5. Патологічні зміни сперми та виділення із сечівника	53
3. Методи дослідження урологічних хворих	56
3.1. Фізикальні методи дослідження	56
3.2. Лабораторна діагностика	62
3.3. Променеві методи обстеження	66
3.4. Апаратні та інструментальні методи обстеження	87
4. Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статевої систем	103
4.1. Аномалії розвитку нирок	103
4.2. Аномалії розвитку сечоводів	120
4.3. Аномалії розвитку сечового міхура	125
4.4. Аномалії розвитку сечівника	138
4.5. Аномалії розвитку статевого члена	147
4.6. Аномалії розвитку органів калитки	149
5. Інфекційно-запальні захворювання	154
5.1. Неспецифічні запальні захворювання	154

5.2. Туберкульоз сечової і чоловічої статеві систем	201
5.3. Паразитарні захворювання сечової і чоловічої статеві систем	211
6. Сечокам'яна хвороба	218
6.1. Каміні нирок та сечоводів	220
6.2. Каміні сечового міхура	226
6.3. Каміні сечівника	228
6.4. Каміні передміхурової залози	230
7. Гідронефроз	236
8. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві систем	242
8.1. Пошкодження нирок	242
8.2. Пошкодження сечоводів	249
8.3. Пошкодження сечового міхура	252
8.4. Пошкодження сечівника	259
8.5. Пошкодження органів калитки	263
8.6. Пошкодження статевого члена	269
9. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві систем	276
9.1. Рак паренхіми нирки	276
9.2. Пухлина Вільмса	282
9.3. Пухлини верхніх сечових шляхів	286
9.4. Рак сечового міхура	289
9.5. Доброякісна гіперплазія передміхурової залози	295
9.6. Рак передміхурової залози	312
9.7. Пухлини яєчка	318
9.8. Рак статевого члена	322
10. Гостра та хронічна ниркова недостатність	327
10.1. Гостра ниркова недостатність	327
10.2. Хронічна ниркова недостатність	335
10.3. Трансплантація нирки	342
11. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях	345
11.1. Ниркова колька	345
11.2. Гематурія	351
11.3. Гостра затримка сечовипускання	359

11.4. Анурія.....	366
11.5. Перекрут гідатид яєчка і його придатка	367
11.6. Перекрут яєчка.....	370
11.7. Парафімоз.....	374
12. Нефроптоз.....	376
13. Нейрогенні розлади сечовипускання	384
14. Інші урологічні захворювання	389
14.1. Гіперактивний сечовий міхур	389
14.2. Нефрогенна артеріальна гіпертензія	391
14.3. Сечостатеві нориці у жінок	395
14.4. Водянка оболонки яєчка (гідроцеле)	399
14.5. Варикозне розширення вен сім'яного канатика (варикоцеле).....	403
15. Сучасні ендоскопічні методи лікування урологічних захворювань.....	409
15.1. Ендоскопічні методи лікування сечокам'яної хвороби	409
15.2. Ендоскопічні методи лікування пухлин сечової системи та передміхурової залози	412
15.3. Ендоскопічні методи лікування стриктур сечової системи	415
15.4. Лапароскопічні методи лікування урологічних захворювань.....	416
Список літератури.....	419
Предметний покажчик.....	422

Навчальне видання

Пасєчніков Сергій Петрович
Возіанов Сергій Олександрович
Лісовий Володимир Миколайович та ін.

Урологія

Підручник

За редакцією професора С. П. Пасєчнікова

Підписано до друку 21.10.14. Формат 70×100/16. Папір крейдований.
Гарнітура Mugiad Pro. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 35,0. Зам. № 737.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20
Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82. Факс 52-34-81
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.novaknyha.com.ua